

KANUN IKAT

© 2015, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-151-158-0

Sertifika No: 12451

Hayat Yayınları : 563

Hayat Edebiyat : 57

Kitabın Adı : Kanlı İcat

Yazarı : Gençosman Denizci

Yayın Editörü : Erol Şahnacı

Kapak ve İç Tasarım: Hayat Yayınları

Baskı Yeri & Tarihi : Ankara, 2020

Baskı & Cilt : Ertem Basım

Başkent Organize Sanayi Bölgesi 22. Cadde No: 8

Malıköy - Temelli / Ankara

Tel: (0312) 284 18 14

Sertifika No: 16031

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3

Fındıkzade - Fatih / İstanbul

Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55

www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

twitter.com/hayatyayinlari - facebook.com/hayatyayinlari.com

KANLI İCAT

GENÇOSMAN DENİZCİ

Gençosman Denizci

1964 yılında Rize’de doğan yazar, ilk, orta ve liseyi doğduğu şehirde okudu. 1993 yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İşletme Bölümü’nden mezun oldu. 1992 yılından beri İstanbul’da yaşayan yazarın asıl mesleği, Serbest Muhasebecilik Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetçilik olup, maliyet muhasebesi uzmanıdır. Amatör olarak şiirle de uğraşan yazar, evli ve üç çocuk babasıdır.

Instagram: @gencosman_denizci

Facebook: www.facebook.com/polisiye.gencosmandenizci

1

Sessiz ıgık

Ayakkabılarının üzerine galoş geçirilmiş, elleri eldivenli, ağızları maskeli dört polis memuru, battaniyeye sarılı gencin cesedini apartmanın dışına çıkardıklarında, neredeyse iki saatten beri olay yerinin çevresinde bekleyen mahalleliyi bir hüüzün kaplamıştı. Yaklaşık on kişiden oluşan topluluğun içerisindeki kadınların gözleri, anneliğın vermiş olduğu duygusallıkla olsa gerek ağlamaklıydı. Hele içlerinden ikisi vardı ki ölen genci tanımadıkları halde hüngür hüngür ağlıyorlardı.

İki eliyle gözlerini silmeye çalışan Fatoş, “Kız Ayşegül!” dedi yanındaki komşusuna, “Sen tanıyor musun oğlanı, kimmiş?”

“Yok Fatoş, tanımıyorum. Ama bizim bey geçenlerde evine girerken görmüş, ayaküstü laflamış delikanlıyla.”

“Okuyor muymuş?”

“Evet.”

“Üniversitede mi?”

“Hayır, lisede okuyormuş.”

“Vah vah, pek de gençmiş. Kimi, kimsesi yok muymuş acaba?”

“Bilmem ki...” diye cevap veren Ayşegül, on beş metre kadar uzağında, biraz korku biraz da meraklı gözlerle etraftaki olağandışı hareketliliği seyreden, mahallenin haylazları arasındaki oğluna seslendi. “Hüseyin... Hüseyin... Kime sesleniyorum oğlum, duymuyor musun beni?”

“Duyuyorum anne. Ne var?”

“Çabuk buraya gel!”

“Bana ne ya.”

“Fatoş, bak görüyor musun edepsizi, nasıl da omuz silkiyor?” diye dert yanınca, komşusu, “Hep aynılar Ayşegül, hep aynılar... Aha benim berduş da seninkinin yanında işte.”

Karne tatili başladığından beri havanın hep yağmurlu olması sebebiyle evlere hapsolmuş çocuklar, nihayet bu sabah şehre merhaba diyen güneşle birlikte sokağa hücum etmişlerdi âdeta. Sekiz-on kadar yaramaz, dalmış oldukları oyundan fırsat bularak ‘Polis Olay Yeri Girilmez’ yazılı sarı bandın hemen dışında saf tutmuşlardı.

Hüseyin bir elini arkadaşının omzuna atmış, diğerini de cebine sokmuştu. Hemen önlerinde cereyan eden hareketlilik, daha geçenlerde televizyonda seyretmiş olduğu polisiye film sahnelerine ne de çok benziyordu.

“Seyfettin, film mi çeviriyorlar yoksa?” diye sordu arkadaşına.

“Yok be oğlum, ne filmi?” dedi Seyfettin. “Çocuk resmen ölmüş. Allah rahmet eylesin... Polisleri, arabaları görmüyor musun; telsiz konuşmalarını, siren seslerini duymuyor musun?”

“Haklısın kardeşim. Benim ki de laf işte.” diyerek Seyfettin’in yanından ayrılan Hüseyin, üç beş adımda annesinin yanı başında idi.

Ayşegül Hanım, bir kabahat işlediğinde annesinin karşısında tir tir titrediği kendi çocukluk dönemiyle karıştırmış olacak ki, elinin tersini gösterdi oğluna. Sözde gözdağı vermek isteyerek, “Neredesin bakayım sen? Deminden beri niye bağırtıyorsun beni milletin içinde?” diye çıkıştı Hüseyin’e.

“Bağırma sen de anne.” diye karşılık verdi oğlu. “Geldim işte ne oldu?”

“Sus, cevap verme bana.”

“İyi, tamam.”

Bir süre sonra, “Kimmiş, öğrenebildin mi bari?” diye sordu Ayşegül Hanım.

“O abiyle geçen hafta, okullar tatile girmeden iki gün önce yolda karşılaşmış, biraz laflamıştık.” dedi Hüseyin. “Adını söylemişti ama unuttum, hatırlamıyorum.”

“Oğlum kaç defa tembihledim sana değil mi? Ne diye tanımadığın kişilerle konuşuyorsun?”

“Mahalleye yeni taşınmışlardı anne. Gitmek istediği bir yerin adresini sormuş ben de tarif edivermiştim. Hal hatır derken, hepsi o kadar. Hem iyi bir çocuğa benziyordu.”

*

Beş katlı, yaklaşık kırk yıllık apartmanın yetmiş metrekairelik bodrum katından, üç günden beri etrafa kötü kokular yayılıyordu. Bu duruma daha fazla dayanamayan mahalleli sonunda polise haber vermişti. Karakol yedi yüz elli metre mesafedeydi. On beş dakika sonra olay mahalline intikal eden polis ekipleri, üç kenarı diğer apartmanlara bitişik inşa edilmiş olan apartmanın giriş kısmını, ‘Polis Olay Yeri Girilmez’ yazılı sarı bant ile çevirmişti. Apartmanın dört aydan beri boş olan giriş katıyla birinci katının camlarına ‘kiralık’ yazısı asılmıştı.

Dar bir merdivenle inilen bodrum kattaki küçük dairenin ahşap giriş kapısı, çilingir çağırmaya bile gerek duyulmayacak, hafif bir omuz darbesiyle açılabilir şekilde kilitliydi. Öyle ki, yer yer boyları dökülmüş kahve renkli kapının tavana yakın kısmının orta yerinden başlayıp köşeye doğru gittikçe genişleyen, yaklaşık yarım santim genişliğinde bir aralık vardı.

1.80 boylarında, geniş omuzlu, atletik yapılı, daha iki yıllık polis memuruna, “Cemil, gel oğlum buraya!” diye seslenip kenara çekilen babacan tavırlı karakol amiri Komiser Arif, “İttiriver aslanım şu kapıyı.” dedi.

Polis memuru Cemil, hafif bir omuz darbesiyle iğreti duran ahşap kapıyı değil de, çürümeye yüz tutmuş gencecik bir bedene hap-solan sessiz çığlığın yürek kapısını ardına kadar araladığının farkında değildi!

Elleri eldivenli, ağızları maskeli polis ekipleri tarafından apartmanın bodrum katındaki dairede ölü olarak bulunan gencin cesedi otopsi için adli tıp morguna kaldırılacaktı. Ceset, küvetin içinde sırtüstü yatar vaziyette bulunmuştu. Ortada, ilk bakışta şofben zehirlenmesine bağlı olarak meydana gelmiş bir ölüm vak'ası vardı sanki.

Bodrum kattaki dairenin hem salon, hem oturma odası, hem de mutfak niyetine kullanılan bölümü oldukça temiz ve tertipliydi.

Komiser Arif, çiçek desenli muşamba kaplı yemek masasının üzerinde bulunan kimliği eline alıp yakın gözlüğünü taktı. Gencin kimlik bilgilerini elindeki cihaza giren Komiser, bir süre sonra etrafındakilere, “Çocuğun GBT’si¹ temiz.” dedi.

2

Başkomiser Fatih'in beklentisi

Dondurucu soğukların hüküm sürdüğü bir kış gününde, Fırat Nehri'nin buzla kaplı kısmında bulunan esrarengiz cisimden sonra olaylar hızla gelişmiş, Erzincan'da adeta yer yerinden oynamıştı. Başkomiser Fatih Korkmaz, inanılmaz bir efor sarf ederek daha haftasına varmadan, çözümsüz gibi duran bir dizi muammayı açıklığa kavuşturmuştu. Erzincan'daki bu çetrefilli olayı çözdükten bir gün sonra asıl görev yeri olan İstanbul'a dönen delişişek, teşkilata geldiğinde Emniyet Müdürü Salih Bey ve mesai arkadaşları tarafından çiçeklerle karşılanmış, üstüne üstlük iki maaş ikramiyeyle de ödüllendirilmişti.

Fatih, yaklaşık on gün içerisinde Müdürü Salih Bey'in önceden kendisine müjdesini vermiş olduğu ve öteden beri çok istediği Cinayet Büro Amirliği'ne atanmayı bekliyordu. Emniyetteki mevcut Cinayet Büro Amirliği'nin Adana'ya tayini için kurumlar arası gerekli işlemler birkaç gün önce yapılmış, tayin yazıları her iki şehrin emniyet teşkilatlarına karşılıklı olarak iletilmişti. Sadece, Başkomiser Fatih Korkmaz'ın Cinayet Büro Amirliği'ne atama yazısı kalmıştı.

Fatih, akşam mesai bitiminde Avcılar'daki evine yakın çiçekçiye uğrayıp, "Merhaba Dilay." dedi. "Mevsim çiçeklerinden bir buket hazırlar mısın?"

"Emrin olur abi." diye cevap veren çiçekçi kız Dilay, içeriye doğru seslenip, "Gülhan... Bu sabah gelen çiçek partisinden Öykü Hanım için bir demet yapiver hemen." dedi.

Kapıyı açan hanımına yine önce çiçek demetini uzatıp selam verdi ve "Buyur hayatım, senin için." dedi.

"Çok teşekkür ederim hayatım." diye karşılık veren karısı, "Tabii benim için olacak. Başka biri mi var yoksa?" diyerek muziplik yaptı.

"Öf, aman be Öykü... Sofra hazırsa hemen oturalım mı, çok acıktım."

"Şaka yapıyorum hayatım. HAZIR HAZIR. Sen geç, ben çocuklara da sesleneyim."

"Tamam. Önce elimi yüzümü yıkayayım."

Dört kişilik küçük mutfak masasında akşam yemeği yenmiş, hep beraber salona geçilmişti.

Mis gibi Rize organik çayından bir yudum alan Fatih, "Ee, çocuklar... Yakında okullar açılıyor." diye Burak'la Ayşe'ye takıldı.

"Sorma baba ya..." dedi Burak, "Arkadaşlarla şöyle ağız tadıyla bir sinemaya bile gidemedik daha."

"Bak sen kerataya! Gitseydin be oğlum."

"Fırsat olmadı ki babacığım."

"Hayırdır, çok mu dersin vardı?"

"Yoo."

"Ee, o zaman?"

"Bilgisayardan fırsat bulamadım ki."

"Fesuphanallah!" diye kızgınlığını ifade eden babasını, "Ben bir

an önce okulların açılmasını istiyorum babacığım.” diye atılan kızı Ayşe sakinleştirdi.

“Söyle bakalım babasının pamuk şekeri, çok mu seviyorsun okulunu?”

“Hem de çok. Arkadaşlarımı ve öğretmenimi de özledim.”

“Öyle mi?”

“Evet babacığım.”

“Okulu, arkadaşlarını ve öğretmenini özlemen, sevmen çok iyi kızım. İnşallah hep böyle devam eder.” diye karşılık veren Fatih, “Hadi şimdi siz odalarınıza geçin de biz annenizle biraz konuşalım.” diyerek çocukları gönderdi.

“Hayırdır Fatih! Bir şey mi oldu yoksa?”

“Yok hayatım, telaşlanma. Malûm, yazıyı bekliyoruz işte.”

“Ne yazısı?”

“Atama yazısı.”

“Ha, şu mesele... Ne zaman gelecek?”

“Bugün yarın gelir inşallah. Eli kulağındadır.”

“Hadi hakkımızda hayırlısı...”

*

Resmi aracı bakımında olduğu için birkaç gündür kendi arabasıyla işe gidip geliyordu. Sabah 08.00’da evden çıkan Başkomiser Fatih, Küçükçekmece’deki yokuşta trafik sıkışınca tüm sürücüler gibi kendisi de mecburen yavaşladı. Dikiz aynasına baktığında yaklaşık yüz metre arkada, tamponundaki mavi kırmızı yanarlı sönerli -çakar lambalı- bir aracın emniyet şeridinden hızla yaklaştığını gördü. ‘Nasıl olsa biraz çingar çıkarmaya zamanım var.’ diye düşünen Fatih, seyir halinde olduğu en sağ şeritle emniyet şeridini kontrollü bir biçimde ortaladı! Acı acı siren çalmaya devam eden arkadaki siyah renkli araç arada bir selektör de yapıyordu. Diğer araçlarla aynı hızda ilerleyen

Fatih ise arkasına iyice yanaşıp insanı sinir eden o garip sirene dokunduğça dokunan arıza şoföre inadına yol vermiyordu. Çakar lambalı araç, nihayet bir fırsatını bulup Fatih'i solladı ve öne geçtikten hemen sonra sağa kıvrılarak yeniden emniyet şeridini işgal etti. Ancak, iki yüz metre ilerleyen siyah renkli araç aniden durdu! El frenini çeken takım elbiseli, kravatlı şoför hışımla indiği arabanın kapısını dâhi kapatmadan el kol hareketleri yapmaya başladı. Yanından geçen diğer araçların sürücülerine, "Geç, geç, geç... Çabuk olun, çabuk!" diye sertçe uyarılarda bulunan sözde bitirim adamın gözleri, aslında biraz evvel kendisine yol vermeyen aracı arıyordu.

Fatih'in, "Sabah neşemiz başlıyor." diye mırıldanarak yaklaştığında direkt olarak önüne çıkan deminki adam, bir eliyle polis rozetini gösterirken diğer eliyle de yol kenarını işaret etti. Emniyet şeridini keyfe keder işgal eden aracın tam arkasında durup dörtlülerini yakan Fatih, aşağıya inmeye tenezzül bile etmedi. Burnundan soluyan adam hızla yaklaşmış arabanın sol ön camını, sağ elinin parmaklarıyla sinirli sinirli tıkladı.

Fatih, açtığı camdan dışarıya doğru, "Ne var? Mesele nedir?" diye sorunca, gözleri çakmak gibi olan adam, "Ehliyet ve ruhsat." dedi.

"Nedenmiş o?" diye alaycı bir şekilde sordu Fatih. "Ne yapacaktıydın ehliyet ve ruhsatımı?"

"Uzatma... Evraklarını ver ve in aşağıya."

"Allah Allah! Hem de arabadan incekmişim."

"Sen benimle dalga mı geçiyorsun?" diyerek kapı koluna yapışan adam, kapının kilitli olduğunu anlayınca, "Aç şunu!" diye bağırdı.

"Sebebini söylemezsen kapıyı da açmam, aşağı da inmem." diye karşılık verdi Fatih.

"Şu önündeki arabayı görmüyor musun?"

"Gayet iyi görüyorum."

"Resmi araç olduğunu anlamadın mı?"

“Anladım.”

“O halde ne diye yol vermeyip efelik taslıyorsun?”

“Sen de ne diye emniyet şeridini işgal ediyorsun?”

“Sana mı soracağım?”

Fatih hiç istifini bozmadan arkasına yaslandı ve “Yeni yönetmelikten haberin yok galiba Memur Bey?” diye soruyla karşılık verdi.

Araçtaki adamın kendinden emin tavırları karşısında sinir katsayıları tavan yapan dışarıdaki aynasız, “Ne yönetmeliği... Başlarım şimdi yönetmeliğinden!” demesi bardağı taşıran son damla olmuştu! Aslında meslektaşına böyle davranmak istemezdi ama en son sarf ettiği edepsiz sözler kendisini çileden çıkartmaya yetmişti. Zaten öteden beri -ambulanslar ve itfaiye araçları hariç- emniyet şeridini işgal eden kim olursa olsun uyuz olurdu.

İçeriden düğmeye basarak kilidi açan Fatih, kapıyı aynı anda sert bir omuz hareketiyle dışarıya doğru ittirince, kapının çarptığı polis sendeler gibi oldu.

Arabadan inmeden kapıyı tekrar kapatırken, “Sabah sabah tepemin tasını attırma benim!” diye hiddetlendi. “Senin gibiler yüzünden meslekten soğuyacağım be adam!” diyerek mecburen çıkardığı polis rozetini muhatabının gözünün içine sokan Başkomiser Fatih, “Yönetmeliği bir kere olsun aç da oku!” dedi. “Ambulanslar ve itfaiye araçlarının haricinde emniyet şeridini hiçbir araç işgal etmez! Bir de göreve giden emniyet araçları...”

Neye uğradığını şaşırان genç polis, “İyi de Başkomiserim ben de göreve gidiyorum.” deyince, “Ne görevi be...” diye hiddetlendi Fatih. “Belli ki akşamdan kalmışsın... Sabah da geç kalkmış, mesaiye yetişebilmek için emniyet şeridini keyfince kullanıyorsun, yalan mı? Hadi şimdi boşalt yolu da daha fazla bozmayayım fiyakanı.”

Sabah sabah nasıl bir belaya çattığını anlayan delikanlı(!) polis,

“Özür dilerim Başkomiserim.” diyerek iki adımda aracına atlayıp gazladı. Yirmi metre sonra sirenlerini kapatarak sola doğru kıvrıldı ve gözden kayboldu.

“Bizim teşkilat geçen yıl güzel bir uygulama başlatmıştı.” diye söylendi Fatih. “Ana yolların kenarlarına belirli aralıklarla genç trafik polisleri yerleştirilmiş, bu sayede emniyet şeridi ihlalleri asgari düzeye düşürülmüştü. Aslında, emniyet şeridini işgal edenler için bir kamu spotu hazırlansa ne iyi olurdu.” diye düşündü. “Bütün yazılı ve görsel medyada, ‘Emniyet Şeridi Teröristleri’ yaftasını kulansa hiç de fena olmaz yani.”

*

Sahil yolu güzergâhını kullanarak Sultanahmet sapağından sola döndü. Aksaray’daki Emniyet Müdürlüğü’nden önce, saat 09.30 için dünden randevulaştığı Topkapı Sarayı Müze müdürü yardımcısı Suna Erzurumlu ile görüşmesi vardı.

Birkaç dakikalık karşılıklı hoş sohbetten sonra Başkomiser Fatih, “Sebebi ziyaretimi biliyorsunuz Suna Hanım.” dedi.

“Tabii, buyurun birlikte geçelim ilgili bölüme.” diyerek konuyla birlikte hareketlendi.

Osmanlı padişahlarının asırlarca arşınlamış oldukları taş döşeli, dar yolları adımlayarak, daha önce ekibiyle birlikte İstanbul Boğazı’nda bir gemiye yaptıkları baskında ele geçirmiş oldukları tarihi eserlerin sergilendiği bölüme vardılar.

“Çok güzel görünüyorlar Suna Hanım. Özel muhafazaya da almışsınız.”

“Sayenizde Fatih Bey... Siz olmasaydınız şimdi kim bilir hangi ülkelerin müzelerini süslüyor olacaktı bu nadide parçalar?”

“Estağfurullah efendim. Biz vazifemizi yaptık. Artık bu paha biçilemez eserleri korumak da size düşüyor.”

“Hiç merak etmeyin. Biliyorsunuz, müzemizin hemen her yerin-

de gündüz ve gece görüşlü, yüksek çözünürlüklü özel kameralar ve alarm sistemleri var.”

“Evet biliyorum.” diye karşılık verdi Fatih. “Ben artık gideyim Suna Hanım. Saat on buçuğa gelmiş. İlgilendiğiniz için çok teşekkür ederim.”

“Rica ederim Fatih Bey, ne demek. Bir çayımı daha içseydiniz.”

Müze Müdür Yardımcısı Suna Hanım’ın son teklifini, emniyete gitmesi gerektiğini söyleyerek kibarca geri çeviren Fatih, geldiği güzergâhı kullanarak teşkilata doğru yöneldi. Yenikapı’ya geldiğinde Aksaray sapağından sağa kıvrıldığında, güzergâhtaki trafiğin yoğun olmamasına şükretmişti. On dakika sonra aracını park edip Emniyet’ten içeri giren Fatih, asansör kullanmayı pek sevmediğinden dolayı doğruca merdivenlere yöneldi.

Odasının kapısını açtığı sırada cep telefonu çaldı. Arayan, Emniyet Müdürü Salih Bey’in yeni sekreteri Şeyda Hanım’dı. “Günaydın Fatih Bey. Müdür Bey sizi çağırıyor.”

Başkomiser Fatih, müdürünün makamına girer girmez nahoş bir durum olduğunu hemen anlamıştı! Zira Salih Bey’in duruşu her zamankinden farklıydı. Pencere kenarında elleri cebinde ve ayakta bekleyen müdürün yüzünden düşen bin parçaydı âdeta.

Masasına yönelirken, “Gel evladım, otur şöyle.” diye misafir koltuğunu gösterdi Fatih’e. Sekretere seslenip, “Şeyda, kızım bize iki çay getir. Bir süre telefon da bağlama.” dedi.

“Hayırdır Müdür Bey?” diye şaşkınlık belirten Fatih, “Kötü bir şey mi oldu?” diye sordu.

Salih Bey bir anda yüzünü cama doğru çevirip, “Ulan ben böyle işin!..” diyerek hiddetlendi.

“Salih Bey,” dedi Fatih. “Bir kabahat mi işledim?”

“He ya, kabahat işlemişsin. Hem de çok büyük bir kabahat!”

“Ne cevap vereceğimi bilmiyorum Müdürüm. Zira suçumun ne olduğunu hatırlamıyorum.”

“Evladım,” dedi Salih Bey. “Çetrefilli bir meseleyi, ta Doğu Anadolu’ya gidip, yetmedi şehirlerarasında mekik dokuyarak bir haftada çözmekten daha büyük bir kabahat mi olurmuş?”

Müdürünün bu kızgın haline pek anlam veremeyen genç adam, “İyice merak ettim şimdi.” derken, masanın üzerindeki ağzı açık zarfla yanındaki resmi evrakı fark etti. “Ankara’dan kötü bir haber mi var yoksa?”

“Maalesef evladım...”

“Benimle mi ilgili?”

“Evet. Seninle ilgili.”

“Nedir efendim?”

“Nasıl söyleyeyim oğlum. Bu yazı...” diyerek bir süre duraksayan Salih Bey, “Bu yazı, seni açığa almamız için İçişleri Bakanlığı’ndan gelmiş!” diye devam etti.

“Açığa almak mı?” diye şaşkınlığını ve üzüntüsünü gizleyemeyen Fatih, “Sebep neymiş Müdürüm?”

“Sebep yazmamışlar ki oğlum.”

“Nasıl olur Salih Bey?”

“Al kendin oku.” diyerek, Ankara’dan gelen yazıyı Fatih’e uzatan Emniyet Müdürü, yarısına inmiş çay bardağını da alarak masasından kalktı ve yeniden pencere kenarına geçerek dışarıyı seyretmeye koyuldu.

Fatih’in bir solukta okuduğu tek sayfalık kâğıt, T.C. İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı’nın antetli kâğıdıydı:

‘... İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Amiri Başkomiser Fatih Korkmaz hakkında, geçen yıl Erzincan’da yürütmüş olduğu olaydan dolayı soruşturma açılmıştır.